

SLOVENSKI NAROD

Izloja vsak dan popoldne izveza nedelje in praznika. // Inzerati do 80 peti vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 2,50, od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inzerati peti vrsto Din 4.— Popust po dogovoru, inzerati dovek posebej. // Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knjižna ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Groski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo, Strossmayerjeva ulica št. 65, pošt. uradno upravljanje, Kocanova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE, Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slovinski trg št. 5 // Pošta branilnica v Ljubljani št. 10351.

Normalen potek pogajanj:

Finska pripravljena na kompromis

Po zadnjih vesteh je Moskva omilila svoje zahteve in se zdi, da bo spor mirno rešen brez posebne moralne in materialne škode za Finsko — Novi varnostni ukrepi na Finskem

Helsinki, 7. nov. e. Kakor javljajo iz službenih virov, pogajanja v Moskvi potekajo normalno. Ker se je včeraj pričelo praznovanje 22. letnice obstoja SSSR, so bila pogajanja za dva ali tri dni prekinjena. Finski delegati v Moskvi so bili povabljeni, da se udeležijo svenčnega Moskve mestne uprave in današnje velike parade v Kremliju.

Iz najzanesljivejših virov se izve, da je Finska popolnoma razumela, da mora pri ruskih zahtevah naproti in da je vsa stvar v tem, da se izvrši vse kolikor mogoče najmanj občutljivo za Finsko. Skoro popolnoma je že rešeno vprašanje odstopenja v pomorskem področju napram Leningradu. Vse kaže, da je Finska v pripravi, da odstopi nekaj ozemlja tudi na jugozapadu, kjer hoče Rusija svo-

ja pomorska oporišča. Vsekakor bi bilo za Finsko lažje, če bi šlo za otok Utö, ne pa za področje v okolici Hangö. Zadeva bo vsekakor rešena v teh dneh. Tako mislijo, če ne bi bilo slabih vplivov in pritiska od zunaj, da je lahko pričakovati v najkrajšem času dosego popolnega sporazuma med Finsko in Rusijo in da se tako ognejo nevarnosti novega vojnega požara na severu Evrope.

Predsednik Sveta komisarjev Molotov je včeraj v svojem govoru na sovjetskih svečanostih v Moskvi večkrat poudarjal, da Rusija ne želi vojne, toda se boji političnih intrig, ki nevarne države silijo v vojno.

Helsinki, 7. nov. e. Po vesteh iz Moskve sovjetski tisk ne piše več tako, kakor je pisala pretekla dni moskovska »Pravda«.

Nasprotno, ves sovjetski tisk kaže zelo prijateljsko razpoloženje do Finske in smatrajo, da je zadnji govor zunanjega ministra Errika v marsičem izboljšal položaj.

Curij, 7. nov. s. »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Helsinkov, da v tamkajšnjih političnih krogih računajo z možnostjo kompromisne rešitve v rusko-finskih pogajanjih. Pa tudi če bi bila pogajanja prekinjena, mislijo, da bo mogoče najti mirno rešitev spornih vprašanj. Kljub temu pa so zveze iz Finske z inozemstvom od večraj dalje oteževane. Značilno za finko-švedsko solidarnost je, da so letos prvič Švedi v Finski slovesno proslavili obletnico smrti velikega švedskega kralja Gustava Adolfa. Proslave so imele značaj patriotskih manifestacij tudi za Finsko.

London, 7. nov. s. Po poročilih iz Helsinkov je uvedla finska vlada cenzuro za ves poštni telefonski in telegrafski promet. Odrejena je tudi zaplenitev vseh publikacij, ki bi škodovala javnim interesom. Vlada dekret tudi določa, da more vlada odrediti preselitev civilnega prebivalstva v druga ozemlja.

Nemčija ni zadovoljna

Stockholm, 7. nov. s. Nekateri švedski časopisi poročajo iz Berlina, da nemška vlada nikakor ni zadovoljna z rusko politiko nasproti Finski. Nemška vlada je baže pričakovala, da bo postopala Rusija nasproti Finski na milejši način. Nemčija baže tudi ne bi dopustila, da bi Rusija po ureditvi svojih odnosov s Finsko postavila kakršnekoli zahteve še Švedski in Norveški.

Včeraj je več britanskih letal izvršilo zelo uspešne ogled nad zahodno Nemčijo in napravilo več fotografij. Po končanih ogledih so se letala vrnila v svoja oporišča, razen enega, čigar usoda še ni znana.

Pariz, 7. nov. s. Francoska letala so včeraj izvedla večje izvidniške poletje nad nemškimi ozemljem. Nikjer niso opazila večje koncentracije nemških čet.

Francosko vojno poročilo

Pariz, 7. nov. s. Današnje 127. francosko vojno poročilo pravi: Noč je bila mirna na zapadni fronti.

V eni največjih zračnih borb

od začetka vojne se je izkazala premoč francoskega letalstva tako v kvaliteti pilotov kakor tudi v materialu

Pariz, 7. nov. s. V ostri borbi je 9 francoskih borbenih letal včeraj napadla skupno 27 nemških borbenih letal. 9 nemških letal je bilo sestreljenih, 7 od teh jih je padlo na francosko ozemlje. Vsa francoska letala so se vrnila.

Pariz, 7. novembra. AA. (Havas) Kakor se vidi iz sročnega poročila vrhovnega poveljstva, je bila včeraj ena največjih zračnih borb od začetka vojne. Potek borbe dela največjo čast francoskemu letalstvu.

Smrt župana patriota-mučenika

Bruselj, 7. nov. i. Včeraj je v Bruslju umrl dolgoletni popularni župan Adolf Max, eden najpomembnejših belgijskih politikov in javnih delavcev, ki je zlasti med svetovno vojno mnogo storil za svojo domovino. Zaradi tega so ga Nemci tudi zaprli in je ostal ves čas vojne v ječi. Po vojni je bil izvoljen v belgijski parlament in je bil tudi dvakrat minister. Pokojnik, ki je bil vodja lilevalcev, je bil tudi 30 let mestni župan.

Bruselj, 7. nov. AA. (Havas) Kralj Leopold se je poklonil pred truplom Adolfa Maxa in dalj časa kropil pokojnika, da se tako pokloni v imenu vse Belgije dolgoletnemu bruseljskemu županu.

Smrt Adolfa Maxa, je izjavil predsednik vlade Pierlot, mi je šla zelo do živega in prav tako tudi vsem Belgijcem.

Znana francoska dramska umetnica Cécile Sorel, ki je snoči nastopila v drami »Sappho«, se je v četrtm dejanju z nekaj besedami spomnila pokojnika in mu izkazala čast. Vse gledališče je vstalo in toplo pozdravilo umetnico z vzkliki: Slava mu! Živela Francija!

»City of Flint« še v Bergenu

London, 7. nov. e. Radio London javlja da »City of Flint« še ni odplula iz Bergena. Kapetan je poslal radiogram v Washington, v katerem je podal poročilo o dogodkih od onega trenutka dalje, ko je »City of Flint« padla v oblast nemški križarki »Deutschland«. Ameriška poslanica v Norveški gospa Harriman je prišla v Bergen in sprejela poročilo kapitana na znanje.

Bergen, 7. nov. s. Tako ameriška poslanica v Norveški, kakor tudi nemški konzul v Bergenu, sta imela posvetovanja s kapitanom ladje »City of Flint«. Po zadnjih poročilih ladja še za nedolgo čas ne bo odplula iz Bergena. Zdi se, da bo ladja svoji tovar izkrcala v Bergenu.

Oslo, 7. nov. AA. (Reuter) Nemško posadko, ki je bila zavezala ameriško ladjo »City of Flint« so internirali v neki norveški trdnjavi blizu švedske meje skupaj z

nemškimi letalci, ki so jih pred kratkim rešili na južni obali Norveške.

Po spremembi nevtralnostnega zakona

Washington, 7. nov. s. Ameriški pomorski komisiji je bil predložen predlog, da bi devet največjih ameriških trgovinskih ladij formalno prešlo v last Panamske republike, kar bi jim omogočilo, da bi se nadalje plule v luke vojujočih se držav. Komisija je sklepaje o predlogu odločila, ker se še ni mogla prepričati, da taka odločitev ne bi kršila novega nevtralnostnega zakona. Vsekakor komisija ne bo dovolila, da bi se vlada Zedinjenih držav zaradi teh ladij mogla zaplesti v diplomatske konflikte ali da bi ameriški državljani potovali na teh ladjah.

Washington, 7. nov. AA. (Havas) Pravilnik, ki pojasnjuje izvajanje dekreta predsednika USA o nevtralnosti in o vojnem območju, dovoljuje plobovo v tem območju tistim ameriškim ladjam, ki bi izšle pod zastavo Rdečega križa. Ameriški državljani pa ne bodo smeli potoovati z ladjami bojujočih se držav v vodah okoli evropske celine.

Važen zdravniški izum

Pariz, 7. nov. AA. (Havas) Francoska znanstvena akademija je včeraj dobila obvestilo, da sta zdravnik Ramond in Le-mailler odkrila serum za tetanus. Rezultati, ki so jih dali njuni eksperimenti, so odlični. Pokazalo se je, da vzbujanje tega novega seruma trajno imunizira ne samo ljudi, ampak tudi živali. Izum je tem važnejši, ker so med vojno primeri tetanusa zelo pogosti.

Drevi bo govoril Halifax

London, 7. nov. e. Ministrstvo za informacije javlja, da bo zunanji minister lord Halifax drevi ob 21.15 govoril po radiu. Govor bodo prenašale vse angleške postaje na srednjih in dolgih valovih, na kratkih valovih pa jih bodo ponovili ob 1.15 ter ob 7.15 v sredo 8. t. m.

Iz notranje politike

CLOVEK IMA SAMO ENO DOMOVINO

»Kakor hitro pride v neki državi, v kateri so nacionalno plemenski elementi zelo močni, načelo decentralizacije in avtonomije v večji meri do izraza, potem je potrebna akcija onih elementov, ki imajo pri svojem delu vedno in v prvi vrsti pred očmi celoto in ki želijo življenje poudariti nacionalno plemenskih veličin in državno-pravno avtonomnih edinic spraviti v sklad in ga podrediti pojmu celote.« Tako piše spiski »Narodni list« in nadaljuje:

»Celo v Švici, ki se je v svojem prvem začetku izoblikovala kot konfederacija tolikih kantonov s stoletnimi tradicijami in zgodovinskimi mejami, je skupno socialno in politično življenje oblikovalo pojem enega naroda. K temu so največ pripomogli politični in kulturni pokreti, organizacije, stranke in časopisi, ki so okoli sebe in v svojih vrstah zbirali Švicarje brez razlike na njih jezik, vero in kantonsko pripadnost. Tako se je v majhni Švici rodila velika beseda: Clovek ima lahko samo eno domovino, kakor ima samo eno mater!

Ta mati — domovina za vsakega Švicarja, na naj bo kdo in francoskega kantona Zeneve, nemškega kantona Cur'ha ali italijanskega kantona Ticina, je bila vedno samo — Švica.«

NEAKTUALNO POLEMIKO

vedijo sarajevski listi o vprašanju bodoče ureditve Bosne in Hercegovine, pravi »Hrvatski dnevnik«, ki piše med drugim:

»Ne more se namreč niti muslimanom odrekati pravica, da sodelujejo o budućnosti kraja, kjer žive že od nekdaj. Prav tako se z druge strani ne more smatrati vprašanje avtonomije Bosne in Hercegovine kot problem hegemonije Srbov nad Hrvatst ali Hrvatov nad Srbst. Če bi bosenski problem tako razumevali in če bi avtonomija Bosne imela ta namen, potem bi bila avtonomija najslabša rešitev. Sporazum med Hrvatst in Srbst se mora v celoti izvesti. Ne smejo ostati žarišča poznjših sporov, ki bi mogli zastrupiti odnose tudi v drugih avtonomnih edinicah. Avtonomija Bosne in Hercegovine bo le tedaj opravljena, če se bodo tam normalizirali odnosi med Srbst in Hrvatst in če bo postala točka, ki bo privlačevala tako ene kakor druge. Ne sme pa biti kamen spopite. Z ureditvijo Bosne se ne smejo prepušiti muslimani na milost in nemilost srbskemu pravoslavstvu ali hrvatsko katoliškim elementu. Muslimani so ali Hrvatst, ali so Srbst, ne pa pripadniki kakga drugega naroda. Zato je treba ravnati z njimi kot z enakopravnimi bratst. Sicer pa po sodbi »Hrvatskega dnevnika« vprašanje Bosne in Hercegovine v sedanji politični situaciji itak ni aktualno.

Medtem je podal včeraj minister za šume in rudnike dr. Džafer Kulenović novinarjem daljšo izjavo, v kateri je poudaril, da se bo po njegovem mnenju morala ob priliki dokončne preureditve države ustanoviti tudi posebna edinica iz Bosne in Hercegovine, ki bi bila posebnega pomena za državno edinstvo, ker imata Bosna in Hercegovina specifičen jugoslovanski značaj.

ZASLUGE NAŠE DINASTIJE

»Journal de Geneve« priobčuje uvodnik pod naslovom »Jugoslavija danes«, v katerem piše o notranji in zunanji politiki naše države. O naši notranji politiki pravi, da je Jugoslavija danes na razpotju svoje zgodovine. Značilno je, da je Jugoslavija v začetku vojne začela izvajati svoje notranje reforme. Po zaslugi modre politike kneza Pavla in daljnovidnosti dr. Mačka je Jugoslavija uspelo likvidirati svoje notranje vprašanje brez vsake tuje intervencije, ki bi se vmešala v njene notranje razmere. Na koncu omenja članek zaslu-gue dinastije za okrepitev Jugoslavije in pravi, da je morla naša država v začetku krize, kakršne Evropa še ni doživela, izvesti svoje notranje reforme, za katere je popolnoma zrela.

MINISTER DR. BUDISAVLJEVIĆ PRI PETRU ŽIVKOVIĆU

Te dni je minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Srdjan Budisavljević kot novi predsednik SDS posetil predsednika JNS Petra Živkovića na njegovem stanovanju. Oba politika sta ostala doigo v priščnem razgovoru.

FRED VOLITVAMI V NARODNO SKUPŠČINO

Današnja »Politika« ugotavlja v svoji razpravi o političnem položaju v svezl s številnimi konferencami v predsedništvu vlade, da so razpravljali predvsem o bližnjih skupščinskih in občinskih volitvah. Prvotno je prevladovalo stališče, da se najprej izvrše izpremembe v zakonu o občinskih ter uveljavi načelo tajnega glasovanja, razširijo občinske samouprave, razpiše občinske volitve in šele nato razpiše volitve v narodno skupščino na podlagi novega volilnega reda. To stališče je vstopal nam predsednik vlade. Medtem je po omenjenih posvetovanjih predsednik vlade sprejel načelo, da se najprej izvrše volitve v narodno skupščino. V ta namen je bil določen štiril odbor ministrov, ki naj izda načrt zakona o volitvah narodnih poslanecov, ki naj bi bile še v kratkem razpisane. Včeraj je imel tudi dr. Maček daljši razgovor s predsednikom vlade.

Za nevtralni blok balkanskih držav

V Turčiji zasledujejo z veliko pozornostjo italijansko politiko na Balkanu za ohranitev sedanjega stanja

Carigrad, 7. nov. e. Dočim so pred dnevi tukajšnji politični krogi videli nekako razliko v političnih težnjah posameznih držav za ustvaritev nevtralnega bloka balkanskih držav, danes v Turčiji pozdravljajo ustanovitev takega bloka. V Turčiji je bilo zboljšanje odnosov z Italijo sprejeto zelo povoljno. Tukajšnji politični krogi se izražajo pohvalno o italijanski politični gesti in njenih namenih za ustvaritev stalnega stanja na Balkanu. Odkrito se poudarja, da turško javno mnenje cenl to politično akcijo italijanske vlade.

Polslužbeni carigradski list »Junghuriet« poudarja, da vsaka država, ki dela za stabilizacijo situacije na Balkanu, lahko računa na naklonjenost Turčije in po potrebi tudi z njeno pomočjo. Edina želja in pogoj Turčije je, ohranitev statusa quo na Balkanu.

V tukajšnjih političnih krogih pripisujejo temu veliko važnost, ker je s tem jasno izraženo mišljenje Turčije o ustvaritvi nevtralnega bloka na Balkanu. Poudarjajo, da italijanska gesta napram Grški in njena želja glede ohranitve statusa quo in miru na Balkanu služi koristim Italije in hkrati tudi človečanstvu. Poudarjajo, da stopajo odnosi med Italijo in Turčijo v novo fazo prijateljstva. Zato tudi naglašajo, da ne obstoje več nikake ovire za ohranitev in vzpostavitev prijateljskih odnosov med Italijo in Turčijo, dokler vlada mir na Balkanu.

Bolgarija in Rusija

Sofija, 7. novembra. AA. (Havas) O prikl predaje svojih akreditivnih pism je novi sovjetski poslanik Lavrentjev med drugim dejal: Trudil se bom, da se zavarujem dobri odnosi med Rusijo in Bolgarijo tako na političnem, kakor na go-

spodarskem in kulturnem polju. Utrditev dobrih odnosov med Rusijo in Bolgarijo sloni na zgodovinski tradiciji obeh narodov in na medsebojnem razumevanju problemov, ki se nam postavljajo. Vse to bo pripomoglo k delu za mir v Evropi.

Bolgarski kralj Boris je odgovoril: Bolgarski narod vdano dela za zboljšanje svojega položaja, ker je istotako pristaš miru in mednarodnega sodelovanja. Zaradi tega sprejemam s posebnim zadovoljstvom vaše zagotavljanje, da boste vložili ves svoj trud, da po želji vaše vlade gojite iskreno sodelovanje ter utrjujete politične in kulturne zveze med Rusijo in Bolgarijo.

London, 7. nov. s. Iz Ankare poročajo, da je turški parlament odstopil predlog za ratifikacijo angleško-francosko-turške pogodbe skupno zunanje-političnemu in narodno-obrambenemu odboru, da tako pospeši čimprejšnjo ratifikacijo pogodbe.

Von Popen pri Kiosevanovu

Sofija, 7. nov. e. Včeraj je prisel nemški veleposlanik v Ankari von Popen v Sofijo. Hotel je nato odpotovati z orient ekspresom in čas, ki mu je bil na razpolago, je porabil za to, da se je v kolodvoru odpeljal v mesto, kjer je obiskal ministrskega predsednika dr. Kiosevanova. Službeni komunikacije naglašajo, da je bil ta obisk le vjudnostnega značaja. Ob 16. bi moral Popen nadaljevati potovanje v Ankaru, toda orientekspres je imel 6 ur zamude. Popen je ostal v mestu in se odpeljal šele ob 23. v Ankaru.

Carigrad, 7. nov. e. V petek 10. t. m. bodo v vsej Turčiji spominke svečanosti o priliki prve obletnice smrti Kemala Atatürka.

Vojaško sodelovanje Belgija — Holandska

Nenaden sestanek belgijskega kralja s holandsko kraljico — Popolna solidarnost francoskega naroda — Vatikansko glasilo o možnosti nove nemške mirovne ofenzive

London, 7. nov. s. Sinoči je nenadoma dospel v Haag belgijski kralj Leopold v spremstvu zunanjega ministra Spaaka. Kralj Leopold je imel ob pol dveh zjutraj razgovor s holandsko kraljico Viljemino, istočasno pa sta konferirala belgijski in holandski zunanji ministri. Obisk belgijskega kralja je prišel za javnost popolnoma nepričakovano. O razgovoru ni bilo izdano nobeno uradno poročilo. Mislijo, da je predmet razgovorov okrepitev sodelovanja med Belgijo in Holandsko v sedanjem položaju. Nekateri današnji danski časopisi poročajo, da je konferenca v zvezi s koncentracijo nemškega vojaštva na belgijski in holandski meji. Kralj Leopold se vrne v Bruselj danes.

Pariz, 7. nov. AA. (Havas) Nemci zadnje čase insistirajo na tem, da bi dognali francoske vojne cilje. »Epoque« vidi v tem past, ki jo nastavlja sovrznik, da bi razdvojil Francijo in Veliko Britanijo. List pravi, da je Daladier zadosti spretel, da ne bo padel v to past. Nemčija, pravi glavni urednik lista, nima potrebe, da bi spraševala o naših vojnih ciljih. Nemčija je napadla Poljsko, ki je bila zvezana s Francijo in Veliko Britanijo s formalno in javno obrambno pogodbo.

Glavni urednik lista »Ere Nouvelle« piše v istem smislu in končuje svoj članek v popolnem soglasju s »Timesom«, poudarjajoč, da mora mir prinesiti popolno varnost.

O priliki volitev generalnih svetnikov pišejo pariški listi tudi o notranje-političnem življenju v Franciji. »Matin« podaja točen odmev javnosti, ko ugotavlja, da so francoske pokrajinske skupščine v sedanjem položaju jasno pokazale splošno narodno občutje. Enodušno, kakor se je moglo tudi pričakovati, se je na meji generalnih svetov in govoru njihovega predsednika izrazila popolna solidarnost naroda. Ta solidarnost se kaže v popolnem zaupanju do vlade in njenega šefa in v obudovanju in spoštovanju do vojakov na fronti.

Rim, 7. nov. o. Zastoj vojaških operacij na zapadni fronti se smatra na podlagi vesti londonskih listov kot znak, da bo morda Nemčija v kratkem podvzela novo mirovno ofenzivo, dočim trdijo nekatere vesti iz nevtralnih držav, kakor iz Nizozemske, Belgije in Švedske, da predstavlja ta zastoj le mir pred viharjem.

V zvezi s tem »Osservatore Romano« ne izključuje možnosti, da ne bi stikl, ki jih

